

לוקח את כל הי"ד

הרב יוחאי מקבילי, איש הייטק במקצועו, סיים לאחזנה פרויקט ייחודי בשיתוף ישיבות ומכונים תורניים לביאור תמציתי ובהיר על כל הי"ד החזקה לרמב"ם ■ המהדורה החדשה נלמדת במוסדות החמ"ד ומהווה פתרון לימוד יומי לאנשים עובדים

חיים אקשטיין

נכתבו ולעבוד. מקבילי

בוודאי נתקלתם בפרסומות הללו: צילום של איש היי-טק או קצין נוסע ברכבת, ספרון רמב"ם מבואר בידו וכיתוב מכריז שהוא "לומד את כל התורה". כשרב שיושב בשיבה משדל אותך לקבוע עתים, מבלי להתנסות בעצמו בקושי ללימוד אחרי יום מתיש במשרד, זה לא תמיד משכנע. אבל במקרה של הרמב"ם המבואר מבית 'מפעל' משנה תורה, העומד מאחורי הפרויקט הוא דווקא איש היי-טק בעצמו.

הרב יוחאי מקבילי קבע עתים לתורה, ולאחרונה סיים את הפרויקט הייחודי שעליו עמל שנים ארוכות והוציא לאור ביאור על כל ספרי הי"ד החזקה.

לתפוס את התורה ביד אחת

מקבילי (43) נולד בחדרה והתחנך בישיבת נתיב מאיר. החיידק הרמב"מי נדבק בו בגיל 15, כשפגש לראשונה את הרב יוסף קאפח זצ"ל. "התחלתי ללמוד את פירוש המשניות ומורה נבוכים במהדורה שלו, ויום אחד חבר אמר לי שהוא יכול להפגיש בינינו. לפי הסגנון, הייתי בטוח שהוא אדם צעיר. הופתעתי לראות אדם מבוגר, עם מאור פנים גדול וסבלנות לשאלות של נער. ראיתי משהו שמגשים את האופן שבו הרמב"ם מתאר תלמיד חכם. מאז נקשרה נפשי בנפשו".

לאחר הישיבה התיכונית התגייס מקבילי לסיירת גבעתי. משם פנה לטכניון, שם התוודע לרב אליהו זיני ולמד אצלו, אך לא במסגרת ישיבתית. לאורך כל התקופה הזאת הקדיש מקבילי זמן ללימוד רמב"ם, עד שהחליט לשתף בלימודו את כל העם. "הפריע לי שאנשים לא רואים את כל התורה כשהם לומדים. אני מזדעזע כשאני רואה ספר של 500 עמודים רק על ספירת העומר. ברמב"ם ספירת העומר תופסת חמש הלכות מתוך ספר עבודה - ספר המקדש - אבל את כל שאר הלכות המקדש שכחנו".

הפרויקט הראשון היה אם כן להציג את כל ההלכה יחד. במסגרת 'מפעל' משנה תורה יצא לאור ספר עב כרס, שמאחד את כל הי"ד החזקה בכרך אחד, במהדורה מדויקת. "המטרה הייתה שהספר יהיה נגיש, וכל אחד יוכל לראות שזה דבר שאפשר לתפוס ביד אחת, פיזית".

השלב הבא, שהגיע כעת לסימונו, היה ביאור הרמב"ם. רבים כבר ביארו אותו, אך מקבילי עדיין ראה צורך בפירוש תמציתי, שיתאים לקהל הרחב שזמנו קצר. "ההתחלה הייתה מעין פיתיון, קיבלתי תחושה שהעבודה קלה. כשראיתי שהעבודה גדולה, כבר הייתי באמצע".

המלאכה המשיכה, אבל היה ברור שאי אפשר לשאת בה לבד. "צירפתי מומחים לפי הנושאים. בתחום המשפט, למשל, הצטרפו מוכן משפטי ארץ, להלכות המקדש הצטרף מוכן המקדש, מוכן התורה והארץ הצטרפו בספר זרעים וכדומה. היו גם ישיבות שהצטרפו, כמו 'אור וישועה' בחיפה ו'תורת החיים'. כך הצלחתי גם ליצור קונצנזוס בין גופים בציונות הדתית. זה גם שילוב בין הישיבות לאקדמיה, כי הצטרפו גם חוקרים כמו פרופ' זהר עמר וד"ר יחיאל קארה מהאקדמיה ללשון העברית".

לאחר שמפעל הביאור יאחד רשימה מכובדת של

רבנים וגופים, באה יוזמה של ארגון הרמב"ם היומי והתאחדו סביבו גם אלפי לומדים, בעיקר כמות גדולה של תלמידים בעידוד מינהל החמ"ד. "זה בדיוק היה החזון - כל התורה לכל אחד".

הסימאות שמככבות בפרסומות של הרמב"ם היומי במהדורת מקבילי עשויות גם לקומם קצת, בשל הביטוי היומרי משהו שמככב בהן - "כל התורה". "הנועזות היא של הרמב"ם, שקרא לחיבורו 'משנה תורה'. היום, כשאנשים רוצים לדעת אינסוף על אפסילון, לוקחים נושא קטן ומתעמקים בו, צריך לראות את התמונה הגדולה. הלימוד לא נגמר בכך. הרמב"ם לא רצה להחליף את התלמוד אלא את המשנה, שאנשים יידעו את הבסיס ללימוד שלאחר מכן. אנחנו מכירים את משבר הגמרא בישיבות התיכוניות. כשפתחתי תוספות בכיתה 'ה' הוא שלח אותי לכל התלמוד ולא הבנתי כלום. כשאנשים מכירים הכול באופן בסיסי, כל הלימוד אחר כך נעשה ממוקם יסודי יותר. ואכן, פרויקט הרמב"ם בחמ"ד החזיר את האמון של התלמידים בתורה".

אם כבר רמב"ם, למה לא ההלכה הפוסקה - שולחן ערוך?

"הרמב"ם מלמד לא רק מה לעשות, אלא גם מה לחשוב. כשאתה קורא שולחן ערוך - התחושה היא שאתה יכול לקיים הכול. כשאתה רואה ברמב"ם שעל חילול שבת מסוים חייבים קורבן, ובהלכות סוכה אתה קורא על שמחת בית השואבה, נוצר אצלך פער, אתה מבין לאן העולם היהודי צריך להתקדם. הפער הזה מניע לפעולה. בנוסף לכך, הרמב"ם מלמד לאהוב את ה' ולדעת אותו. השולחן ערוך פותח ב'יתגבר כארי לעמוד בבוקר', אבל אם תעבוד רק על איך לקום מהר - זה יהיה קשה. עדיף ללמוד למה לקום בבוקר. הדרך של הרמב"ם יסודית יותר, הוא מתחיל ביסוד היסודות ועומד החכמות, לדעת שיש הקב"ה".

תורה לא רק בבית המדרש

הנוסחה של מקבילי - כתיבה במקביל לעבודה, היא אולי הנוסחה המנצחת להנגשת התורה לאנשים עובדים. גם פירוש המשניות של הרב קהתי, שעבד בבנק, נכתב לפי אותה נוסחה. ובכל זאת, לא פשוט לעמוד בראש מפעל תורני גדול בלי רקע של מסגרת ישיבתית. "במקום שאין אנשים השתדל להיות איש. פניתי לרבנים, וכולם היו עסוקים בדברים חשובים אחרים. שני דברים שלקחתי מהרמב"ם הובילו אותי: האחד הוא לא לקבל שכר על לימוד התורה, והשני הוא שהחיים אינם רק בבית המדרש".

איך הצלחת להוביל פרויקט כזה תוך כדי עבודה?
"התחלתי בערבים, בימי שישי, בחופשים. כשראיתי שזה דורש יותר, ירדתי לחצי משרה. אני חייב תודה להיי-טק, כי הרבה טכניקות ושיטות עבודה נלקחו מהתחום הזה".

יש לך עצה לקורא העסוק, שרוצה גם להקדיש זמן לתורה?

"הבסיס הוא שהתורה שייכת לחיים, לא רק לבית המדרש. תלמד אפילו שלוש הלכות אחרי התפילה, ואחר כך תחשוב מה מהן תוכל לקחת לחיים. שהתורה תנחה אותך בקונפליקטים שלך, שתיכנס לחיים שלך".